

— Які особисті зданні, надзвичайні проблеми нашої держави, мабуть, стосуються декількох дилематик, які, як думаєте, дають уявлення про пазівці А.Лукашені, які адночних да з'ясу, що адбавачка навал.

— Які галузіві аспекти Вашої прагмати?

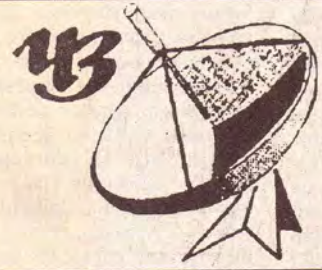
— Найважливішою галузю упасна, створюючи народам, кабі яна абаряння народ.

— Як Ви ставіться да Бог?

— Станоуа. Людзі мають права на свободу веравизнані. Держава павіна паху, як погляді і гарантава захавані іх.

— Ці патрбні Вам і Вашій кампані памочнікі вибачай кампанії?

— Вельмі патрбні.

Дзяйсурныя на выпуску
перакладчыкі
Віталь КАПАЧЭЛЬ,
Андрэй СІДАРАЎ,
дактар Павел СІМАНАЎ

ТАМПЕННІ АТРЫМАННЯ ПА КАНАПАХ СПАДАРОЖНІКАВАЙ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНАЙ ЗМЭНЫ" —

Бізнес-клас

Вядучая
рубрыкі
Вера ПАЛЯКОВА
Тэл. 68-28-52

Каб не "плакалі" грошы

Як вядома, у перыяд "першапачатковага накуплення капіталу", мутныя хвалі псеўдабуржуйства адносна часта ўздымаюцца на паверхню не зусім сумленных шукальнікаў падзарабіць. Ад гэтага пакутуюць грамадзяне не толькі краін СНД, але і былых сяброў па сацыялістычным лагерах. Напрыклад, у Варшаве сёння дзейнічаюць 2 тысячы будаўніча-рамонтных фірмаў, але толькі 14 з іх атрымалі рэкамендацыі Польскага Саюза будаўнічых інжынераў і тэхнікаў пасля грунтоўнай праверкі. Таму рамонт кватэры, або пабудова дома ў польскай сталіцы звязана з пэўнай рызыкай трапіць на несаліднага партнёра. Аднак, у адрозненне ад нас, варшавяне маюць магчымасць звярнуцца са скаргаў у Саюз і кволю, але надзею вярнуць свае грошы.

Тавар — зброя

31 студзеня бягучага года ў Рэспубліцы Беларусь пачала дзейнічаць пастанова Савета Міністраў аб парадку атрымання дазволу на перавоз праз межы нашай рэспублікі разнастайнай зброі і рэчываў, што нясучы небяспеку не толькі здароўю, але і жыццю людзей. Такім чынам беларускія бізнесмены атрымалі ў сваё распараджэнне сапраўдныя цэлыя, з якіх збярэў небагі. Урадаваў.

Аднак, для кантролю за гандлем падобнымі таварамі існуюць і свае "рагачкі". Каб увезці ў краіну, або правесці транзіт праз яе тэрыторыю ваісковую, палітычную, пнеўматычную або халодную зброю, а таксама прыстасаванні адпаведнага прызначэння, неабходна мець дазвол МУС тых краін, на чыю тэрыторыю вядуць небяспечны тавар. Зразумела, дазвол Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі неабходны, каб правесці зброю праз нашу краіну.

Штогод, нягледзячы на "перыходны перыяд", знаходзяцца аматары з дальняга замежжа папалываць з уласнай стрэльбай у беларускіх лясах. У гэтым выпадку яны павінны прад'явіць працаўнікам мытні дазвол, пагоджаны з Камітэтам па знешнеэканамічных сувязях, а таксама Таварыствам паліцейных і рыбалоўцаў Беларусі.

Без уліку чайных

Эксперты паважанага часопіса "Дело", не маючы афіцыйнай статыстыкі, тым не менш атрымалі даныя, не пазбаўленыя цікавасці, і да таго ж, не патрабуючы ніякіх каментарыяў.

Зарплата за тыдзень у дзяржаўных ЗША:

	У ЗША	У Беларусі
Юрыст	1008	10
Урач	984	4,5
Інжынер	836	4
Выкладчык ВУЗ	756	4,5
Галоўны бухгалтар	743	10
Эканаміст	732	6
Хімік	687	4
Праграміст ЭВМ	662	5
Медыцынскі	634	3,5
Архітэктар	623	6
Навушнік	600	4
Журналіст	537	5
Тэхнік	339	4
Швачка	326	4
Прыбіральшчыца	292	1,4
Аператар у банку	281	6
Цырульнік	263	4,5
Прадавец	246	5
Касір	218	5
Афіцыянт	218	5

"ПАС" — палітыка-аналітычная служба

Хто зловіць двух зайцоў?

□ Лілія ГРЫНЯВЕЦКАЯ, "ЧЗ"

Пакуль розныя палітычныя сілы краіны з захопленнем працуюць над будучую перамогу сваіх стаўленікаў на прэзідэнцкіх выбарах, з эканомікай робіцца нашта нядабрае.

У кожнай з'яві ёсць межы, калі пра яе яшчэ можна і паміраць. Мінуты тыдзень паруюць усе бар'еры на шляху лавінападобнай інфляцыі, а мінуты месяц "падарыў" грамадству лічбы, якія яшчэ не ведалі адна з краін СНД, таксама не пазбаўленых вострых эканамічных крызісаў, — 43 працэнты інфляцыі. Ганарыцца няма чым, аднак відэафонны крызіс адбываецца на фоне магутнай перадавыбарнай кампаніі, што дае дадатковыя падставы для аналізу і разважанняў.

Няма сумнення, што ў апошні месяц палітычны пульс рэспублікі б'ецца ляманткава. Першым пытаннем было, хто, якія асобы прапаноўваюць сябе ў якасці прэзідэнтаў у кандыдаты. Вызначыліся. Другое пытанне, даляка не апошняе, каго з прэзідэнтаў зарэгіструюць у якасці

кандыдату. Некалькі спадароў з тых, чые імёны на слыху, працягваюць выбарчы марш, і гучаць самы гарачы месяц палітычнага жыцця краіны, сапраўднай агітацыйнай кампанія ў сродках масавай інфармацыі, якія ўжо працуюць надпружанаю працай і недахоп месца ў эфіры і на газетных старонках. Нарэшце, адбудуцца самі выбары, вынік якіх адны хацелі б быць нечаканым і нават рэвалюцыйным, другія ж добра прапрацавалі, каб спадзявацца, што выбары не выйдуць нечаканым фінт у выглядзе новай зоркі на палітычным небасхіле. У чэрвені палітычны спектакль дойдзе да кульмінацыі, і падзеі будучы разважання больш павольна. Тое ж хацелася б сказаць пра эканоміку. Але хроніка апошніх яе паводзін змушае хвалявацца.

Калі ў магазіне выстаўляюць новую цану з павялічанай лічбай, кажучы: дзяржаўнае, каб гэта было так. Усё намагаюцца — рубель падае. Пакуль палітыкаў б'е лямантка выбарчых калізій, сапраўднаму затрасло "зайца". 14 мая курс беларускага рэспубліканскага білета да дзяржаўнага — 16 500, 19 мая — 17 750, 21 мая — 18 750, 23 мая — 20 400. Так і сканчае можна, не дачакаўшыся святоннага феерверку ў гонар першага прэзідэнта Беларусі.

Мараль бакі не ў тым, што палітыкі (яны ж па сумшчальніцтву — эканамісты) заняліся палітыкай і забыліся на эканоміку. Сутнасць у тым, што востра сёння, цяпер, у гэты момант, а не пасля выбараў ці яшчэ калі-небудзь патрабуюцца тэрміновыя, надзвычай тэрміновыя захады, каб выратаваць, і рабіць гэта трэба, нягледзячы на ўвесь запал перадавыбарнай гонкі, недахоп часу і іншыя акалічнасці. Вялікае пытанне, ці ўдасца гэта тым, ад каго залежыць.

На свае вочы бачым, як цесна палітыка звязана з эканомікай. Напярэдадні выбараў раздаюцца абяцанні: замарозіць цэны і павялічыць толькі заробную

плату. Пакідаючы ў баку размовы пра папулізм, заўважым: якой страшнай інфляцыяй вернуцца прыгаданыя захады да тых, для каго, па сутнасці, захады прымаюцца: рабочых, служачых, пенсіянераў, усіх, хто складае большасць насельніцтва з нармраваным заробкам. Не сарэж, што камерцыйныя колы зрабляць камерцыю нават і на інфляцыі, апошняй ж перш за ўсё ударыць па тую самую сярэднюю класу, які ў нас, насуперак усім класічным канонам, прадстаўлены 60 працэнтамі насельніцтва, што знаходзіцца за межамі беднасці. Імгненнасць мат папярэднічае непрадказальным вынікам.

Мы занадта імкліва падаем у эканамічную бездань. Урад гэта ведае лепш за шэраговага грамадзяніна і, паставіўшы сябе ў становішча, калі зрабіць нічога нельга, робіць максімум таго, на што здольны (трэба аддаць яму належнае): хапаецца за грашовы саюз з Расіяй, як за саломінку. Плюсаву ад аб'яднання чакаюць многія, але відэафонны мінус — пасіўнасць занятага становішча: усё залежыць ад расіскага боку. Час, між тым, не чакае і не церпіць.

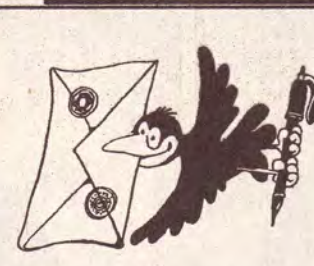

Тацяна ВІКТАРАВА займаецца на другім курсе Слонімскага СПТВ-189. Пасля яго заканчэння яна атрымае прафесію повара, а таксама зможа працаваць і лабарантам хіміка-бактэрыялагічнага аналізу. Дарэчы, паступіць сюды летась было не так проста. Конкурсны адбор — амаль як у інстытуце. На адно месца прэтэндавалі тры чалавекі.

З наступнага навучальнага года на базе груп, у якіх займаюцца дзяўчаты, тут будзе рыхтаваць гаспадыню сядзібы. Акрамя асваення цяперашніх спецыяльнасцей выпускнікі атрымаюць веды, якія спатрэбяцца і швачцы, і агародніку, і жылёваду.

Фота В.ВАЛАДАШЧУКА

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА

Мяса — прадукт шkodны...

для бедных

Так выраўняў Дзяржкамтэт Рэспублікі Беларусь па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва, прапаноўваючы набыць прадуктаў харчавання на ўзроўні пражытнага мінімуму для бедных слаў насельніцтва. А калі ўлічыць, што да гэтай катэгорыі адносяцца зараз 90 працэнтаў насельніцтва, то гэтыя рэкамендацыі тычацца амаль кожнага з нас.

Урадавыя чыноўнікі лічаць, што кожны беларус павінен з'ядаць за год не больш як 46,4 кілаграма мяса, у тым ліку 18,3 кілаграма ялавічыны, 6,2 кілаграма свініны, 1,8 кілаграма субпрадуктаў, 14,6 кілаграма птушкі, 1,9 кілаграма сала і 3,7 кілаграма каўбасных вырабаў. Паводле задумы распаўсюдзіць, менавіта такой колькасці мяса, разам з іншымі рэкамендацыямі і ўважанымі прадуктамі харчавання, павінна хапіць сярэднястатыстычнаму беларусу, каб на працягу года падтрымліваць здароўе, аднавіць фізічныя сілы пасля работы.

Як "лічылі" мяса раней? Галоўнае — дваццаць назадад саваецкай навука аб харчаванні гаварыла, што для паўнацэннага харчавання будаўніцкаму камунізму неабходна 78 кілаграмаў мяса ў год. Такая колькасць стала матай, але, падлічыўшы магчымасці аграр-

нага сектара больш цвяроза, нормы істотна знізілі. У Харчовую праграму, прынятую ў 1982 годзе, быў закладзены ўжо іншы паказчык — 70 кілаграмаў. Далей аказалася, што і гэты рубеж пераўзыходзіць, калі нават далучыць імпорт. Каб некай дасягнуць патрэбнай лічбы, у паказчык "мяса" ўключалі субпрадукты першай і другой катэгорыі, сала, гэта, дарэчы, робіцца і зараз. Тады з вялікай цяжкасцю выйшлі на 66—67 кілаграмаў мяса на душу насельніцтва ў год.

А потым усё пакацілася пад ухл. Паводле статыстычных даных, за апошнія два гады сярэдняе ўжыванне мяса ў Рэспубліцы Беларусь знізілася амаль на траціну. Дзяржкамтэтам рэкамендуецца ўжыванне 46,4 кілаграма мяса ў год на душу насельніцтва. Але зараз і гэта норма стала хутка зніжацца.

Дзяржава не можа забяспечыць выканання сваёй рэкамендацыі. Тая метадыка зыходзіць ад мінімальнага сутрачнага ўжывання ў 2500 калорый. Недастаткова каларыйнасць нагнаецца павышанай нормай хлеба і нашым традыцыйным прадуктам — бульбай.

Чалавек здольны звесці да мінімуму сваё патрэбнасці. Гэта яго асабістая справа. Але асабістая справа кожнага рана ці позна даражэць да маштабавых грамадскіх. Ёсць аддаленыя вынікі, якія немагчыма пралічыць сёння.

Саме крыўднае тое, што тая чыноўнікі, якія сёння рэгулююць даходы насельніцтва, тэарэтычна абгрунтоўваюць, як харчавання беларусам, не будучы адказваць за негатыўныя вынікі. Паўны або пражытны мінімум выглядае з прэтэнзіяй на гуманітарнасць: "Мы забяспечваем даход, ніякі якая чалавек не павінен мець" хоць на самай справе больш сумленна было б прызнацца: "Мы далі даход, больш за які проста не можам плаціць".

Вячаслаў ІШЧАНКА.

Музычная школа, што ў вёсцы Чэрні. Брэсцкага раёна, адна з лепшых. Каля ста дзяцей з навакольных вёсак авалодаюць тут азамі мастацтва. Акрамя класічнага фартэпіяна, яны асвойваюць баян, скрыпку, гітару, цымбалы. Вучні школы — нязменныя ўдзельнікі ўсіх конкурсаў і канцэртаў самадзейнага мастацтва, якія праводзяцца ў раёне.

НА ЗДЫМКУ: амаль усе выкладчыкі школы — у мінулым выпускнікі Брэсцкага музычнага вучылішча. У іх ліку і Наталля НІКАЛАЮК.

Фота Эдуарда КАБЯКА, БЕЛІНФАРМ.

СПАДЧЫНА

Крыж над горадам

На пагорку, недалёка ад ракі Свіслач, у Верхнім горадзе сталіца стаіць касцёл. Ён быў збудаваны ў стылі барока з дэмакравіжам і гадзінікам на адной з іх. Зараз няма ні манастыра, ні вежы з гадзінікам, ды і пазнаць у Доме Фігуры былы буйнейшы касцёл у Менску вельмі цяжка. Мала хто здагадавацца, што сінусіцыя з абодвух бакоў будынак быў калісьці гонарам менчукоў.

Асвятленне душы нёс гэты ахоўнік хрысціянства, змяняў бездань цэмы на яскравыя горы не адно стагоддзе. Святым крыжам бласлаўляў на добрыя ўчыны, бараніў ад ворагаў. Стаў нават пасла фашыскай навалі. Але не вытрымаў аднаго: абыякавасці ўласнага народа. Праміўнуў перад вачыма, як знічка на чорным небе.

Разбітае з рэшткамі веруючых, якім заставалася цяжкая доля назіраць за збядненнем людзей, вярнуўся ў мінулае. Чорныя сілы пакрыўшы аслабілі сваю ўладу і схаваліся ў пацямніцы, але не так добра, каб можна было забыцца аб іх існаванні. А людзі тым часам пачалі мроць аб свеце, у якім не будзе міжнацыянальных спрэчак, крывавых войнаў, а застанецца тое, што прымуціць людзей вярнуцца да добра, кахання, узаемных адносін, і вярнуцца да пераможцы ў пошлім любі, ды і зазямне над вечаровай сталіцай вялікі крыж, які сімвал вечных духоўных каштоўнасцей.

Галіна САРАЙКІНА.

МОЛАДЗЬ І ЧАС

Мой рогны штам...

□ Ірына ЗАВАДСКАЯ, "ЧЗ"

Гадоў дзесяць таму пра такое яшчэ не адважваліся марыць. Дакладней, марылі ўсе, але вельмі ўжо нерэальнымі былі тыя жаданні. У адрозненне ад дарослых, савецкія школьнікі даўным-даўно здагадаліся, што амерыканскія падлеткі "такія ж, як і мы". Але пераканання ў гэтым на ўласныя вочы маглі хіба што дзеці "Здрадніку Радзімы". І ўпершыню пра тое абвясціла не савецкая, а амерыканская школьніца, што рызыкавала даслаць пісьмо самаму галоўнаму ў нашай "непарушнай дзяржаве".

Сёння правесці ў Амерыцы цэлы год — прасцей простага для любога вучня любой школы былога Саюза. Важна толькі на належным узроўні валодаць англійскай мовай.

Маладзёжныя абмены — навінка толькі для нас, што доўгі час адгароджваліся ад усяго свету так званай "железнай заслонкай". Наогул жа яны існуюць ужо больш за 50 гадоў. І ўзніклі з даволі натуральнай ідэі сяброўскага суіснавання розных краін. Так бы мовіць, на "неафіцыйным узроўні". Бо, як вядома, калі дзеляцца партнёры яшчэ і сяброўцы, сувязі паміж імі ўзмацняюцца ў сотні разоў. А сяброўскія адносіны паміж незалежнымі краінамі — найлепшая гарантыя доўгага і мірнага здароўя ўсёй цывілізацыі. Восем чыгу гэта маладзёжны рух набыў такую папулярнасць ва ўсім свеце.

Сёння беларускія школьнікі ўжо ў другі раз адпраўяцца ў Амерыку, каб на працягу года жыць так, як жывуць сучасныя амерыканскія падлеткі: вучыцца не ў нейкай там спецыяльнай, а ў звычайнай амерыканскай школе, удзельнічаючы ў школьных партыйных спаборніцтвах, наведваючы мясцовыя дыскаты... На цэлы год яны зробіцца членамі амерыканскіх сем'яў, у якіх будучы дзеці. Дарэчы, менавіта ідэя прахавання ў сем'ях забяспечыла такі поспех маладзёжным абменам. Жадаючых прыняць да сябе такога "часовага" сына ці дачку ў Амерыцы вельмі шмат, прычым, выключна з-за "культурнай цікавасці", ніякай матэрыяльнай кампенсацыі тут не прадугледжваецца. Але ўсё роўна многія амерыканцы імкнучыся прапанаваць нашым падлеткам найлепшыя ўмовы для пражывання, бо вельмі цікавацца чужой культурай, спосабам жыцця, а такія сяброўскія кантакты — цудоўны сродак для вывучэння падобных рэчэй. Падрабаванні для "другіх" мам і тат вельмі строгія, для іх нават праводзіцца спецыяльнае конкурснае тэставанне, каб сапраўдныя бацькі могуць быць цалкам спакойныя. Тым больш, што акрамя выдатных жыццёвых умоў школьнікі забяспечваюцца і пэўнай стипендыяй, якая прадугледжвае літаральна ўсё, акрамя хіба што выдаткаў на падарункі і тэлефонныя размовы з роднымі.

Ужо з'явіліся людзі, якія здолелі ажыццявіць жаданне. Марынінскі кафедральны сабор існуе, зноў робіцца ўпрыгожаннем горада. Дарэчы, ёсць надзея, што знешнія змены адбудуцца ў хуткім часе. Вельмі цяжка за кароткі час аднавіць, вярнуць ці нават зрабіць на іншы лад тое, што знішчалася стагоддзямі. А знішчалася не толькі будынік, але і больш каштоўныя рэчы — розум і душа. Трэба не страціць розум і ачысціць душу, інакш кажучы, падтрымаць той агуныч, што ўспыхнуў у сэрцах веруючых, і вярнуцца да пераможцы ў пошлім любі, ды і зазямне над вечаровай сталіцай вялікі крыж, які сімвал вечных духоўных каштоўнасцей.

Галіна САРАЙКІНА.

АКТУАЛЬНАЕ ІНТЭР'Ю

Ці доўга вёсцы чакаць даўгоў?

(Заканчэнне)

Пачатак на 1-й стар.

Хвалі інфляцыі, у сабе не ясныя. У прыватнасці, на сёння доўг калгасам і саўгасам складае 969,8 мільярд рублёў, а запасычаныя апошніх дзяржаўным, камерцыйным структурам 922 мільярды рублёў. У ліку іх 70 мільярдаў арганізацыям райагпрапрамысловых і калгасам 41 мільярд да паліва камерцыйным структурам.

Увогуле, як бачна, усе ў даўгу як у шапку. Але адным гэта зручна, можна жыць бескарэктна, як тым жа гандлю, камаўнасаюзу, прадпрыемствам перапрацоўчай прамысловасці, запасычаныя якіх на сёння гаспадаркам складае адпаведна 157,3, 142,2 і 432,8 мільярд рублёў. А калгасам, саўгасам, фермерскіх гаспадаркі не маюць у выніку магчымасці сваёчасова набыць тэхніку, гербіцыды, сямкі, вялікі, паліва, бо кошт іх расце не па днях, а па гадзінах.

— Няўжо нельга спыніць рост цэн на тых жа трактары, камбайны?

— Калі крапанца гэтай тэмы, то ў рынковым свеце разлік вартасці любога тавару — ад сахі да аўтамабіля — пачынаецца з вызначэння кошту тых збожжа і тону нафты. Ад гэтых дзвюх базавых лічбаў пасля і "танцуецца". І не іншых. А ў нас гэтыя судносіны "гуляюць" пакуль самі па сабе.

— Мікалай Канстанцінавіч, з паліва справа праявілася — патрэбны грошы і немалыя. Пытанне кампетэнцыі Вярхоўнага Савета, які займаецца крыдэнта-фінансавай сістэмай. А вось ці адпавядае патрэбам гаспадарак іх машына-трактарны парк?

— У гэтай справе больш "мінусаў", чым "плюсаў". Калі раней былі доўгатэрміновыя крыдэты для набыцця тэхнікі, то цяпер іх не даюць. Машыны ж, як вядома, зношваюцца. Фактычна вось у гэты гадзі гаспадаркі не купляюць збожжа ў жаўборачныя камбайны. Першае, той жа "Дон-1500" каштуе сёння без усялякіх "накрутак" больш як адзін мільярд "зайчыкаў", а, па-другое, дзе ўзяць столькі грошай калгасу ці саўгасу, не кажучы ўжо пра фермера. Пры тым, на той жа Украіне "зайчыкаў" не прызнаюць. Давалі дзяржаці ці расійскай рублі. Праўда, трактароў "МТЗ" у мінулым годзе было закуплена ва ўсім свеце шток, у той час як у тым жа 1989 годзе і крыху раней набывалі ўсяго 4-5 тысяч адзінкі.

Я ўжо казаў, што наша эканоміка — эканоміка парадоксаў? Гаспадаркі задушылі падаткам, што сёння стала больш зручна займацца перапрацоўкай, чым вырабляць, вырошчваць прадукцыю. Урад павінен сачыць за парызатам цэнаў. Хіба не крыўдна тую ж высокую ўсведамляць, што бутэлька піва каштуе звыш дзвюх тысяч рублёў, а малака ўсяго 330. Ды і цяперашнія закупачныя цэны на прадукцыю калгасаў саўгасаў хіба адпавядаюць нястрыманаму росту аптовых — на тэхніку? Той жа "Беларусь" сёння не кожнаму на кішэні. Дзе возьме фермер, напрыклад, 122 мільёны "зайчыкаў" ці 5800 дзярлагаў? Якія ж у гэтым выпадку могуць быць прырытаты вытворчасці сельгаспрадукцыі? Недаканаласці аплаты працы, адпалькавы падатак як з вытворцы, так і з таго, хто спекулюе, — гэтыя анамалі ў многім

адштурхнулі вясцоўцаў ад патрэб спажаўца.

А што тычыцца падрыхтаванасці машына-трактарнага парка да ўборкі кармоў, то на сёння становішча ў рэспубліцы гэтак: па трактарах яно складае 92 працэнты, па аўтамабілях — 88 працэнтаў.

— Уборка кармоў будзе вясцей, як вядома, і ў раёнах з поўным фонам радзіўняў. У свой час для гэтых зон былі выраблены на тым жа Мінскім трактарным заводзе трактары з герметычнымі кабінамі. Як складаецца іх лёс?

— Сапраўды, для раёнаў, якія пацярпелі ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС, былі выдзелены сродкі з матэрыялаў здарова механізатараў, накіраваліся ў прыватнасці, спецыяльна-вырабленыя на Харкаўскім, Мінскім і Валгарадскім трактарных заводах трактары з герметычнымі кабінамі. Напачатку прадугледжвалася выкарыстоўваць іх у зонах са шчыльнасцю забруджванасці ад 15 кд/км.кв. і вышэй, а пачынаючы з 1990 года ад 1 да 15 кд/км.кв. і вышэй. Але сабе яны не апраўдалі на нашых палях.

Першае, у такіх кабінах немагчыма працаваць у спіску (і механізатары не вытрымлівалі, адкрывалі дзверцы), а, па-другое, пасля непрацяглай эксплуатацыі кабіна сама па сабе разгерметызавалася з-за дырготкі дарог, паляў. Прышлі да высновы, што трэба часцей мяняць у зонах не толькі кабіны, але і саму тэхніку.

— Дарэчы, колькі трактароў было паставлена нашай сельскай гаспадарцы?

— У раёны бедства ў 1989 годзе было паставлена 619 МТЗ-80/82 і 1720 герметычных кабінаў, у 1990 адпаведна — 676 і 1703, у 1991 годзе — 1201 28 герметычных кабінаў.

— І, бадай, апошняе пытанне, Мікалай Канстанцінавіч. Дзе выйсе са становішча, якое складалася ў сельскай гаспадарцы рэспублікі ды і наогул, у эканоміцы, калі вар'яцкі рост цэнаў на тавары і паслугі, пагоны да дзяржаў, якія прынімаюць годнасць народа, надыі, застанлі клонаты пра хлеб надзеі?

— Неабходна, на маю думку, змяніць акцэнты ў эканоміцы — ад расклябанасці да высокай тэхналагічнай дысцыпліны, наладзіць нармальную вытворчасць ва ўсіх галінах, а каб прадукцыя мела рэальны кошт, выдзеліць крыдэты асноўнаму таваравытворцам. Толькі тады яны змогуць набыць сярэдняе, матэрыялы, а прадукцыі сельскай гаспадаркі — трактары, машыны, камбайны і г.д. А галоўнае — наладзіць рынак збыту.

Канешне, немагаважнае значэнне для таваравытворцаў мае зарплата. Восем таму павінна быць пры Саўміне ці Вярхоўным Савеце служба, якая б аналізавала становішчыя справы і ў пырытцы цэн, і ў вытворчасці прадукцыі. Адным словам, неабходны меры па навадзненню дысцыпліны ад вытворцы да апарату кіравання. Пакуль што ў эканоміцы хаос. Да гэтай пары банкі не пракрадывалі патрэбы калгасаў, саўгасаў на перыяд уборкі

Горкія лічы

За час грамадзянскай вайны ў Босніі загінулі дзесятыя тысячы гэтага этнічнага публіка.

Самі баснійцы цяпер горка жартуюць, што ў іх краіне стала больш могілак, чым садоў.

"Грынпіс" супраць французскага ўрада

Французскі ўрад заявіў, што больш не дазволіць сваім рыбакам выкарыстоўваць сеткі для лова тунца ў паўночна-ўсходняй частцы Атлантычнага акіяна.

Раней Францыя заяўляла, што будзе працягваць выкарыстоўваць рыбацкія сеткі ў парушэнне ўсіх міжнародных норм. Цяперашняе рашэнне ўрада, хутчэй за ўсё, выклікала масавымі акцыямі пратэсту, арганізаванымі сусветным рухам "Грынпіс".

Ірак заўважаны ў прымяненні хімічнага зброі

Згодна з дакладам кангрэса ЗША, у час вайны ў Персідскім заліве Ірак прымяняў хімічную зброю.

Салдаты, якія прымалі ўдзел у вайне, скардзяцца на болі ў суставах, выпадзенне вала-соў, мляоснасць і крывацёкі.

Рэха выбуху...

У амерыканскім судзе завяршыўся працэс па справе аб выбуху ў гандлёвым цэнтры Нью-Йорка.

Бактэрыі-людзеадзі: працяг будзе?

Паводле паведамленняў міністэрства аховы здароўя Нідэрландаў, бактэрыя, якая "з'ядае" людзей, што нарабала многа шрам у Англіі, "з'яла" яшчэ 21 ахвяру ў Галандыі.

У той жа час прадстаўнік міністэрства заявіў, што распаўсюджанне бактэрыі ў краіне ідзе марудна.

"Метал" даўе...

Ударнік "Ганс-н-Ройзіс" Мат Сорум паўстае перад папулярнай групы

амерыканскім судом за фізічнае насілле ў адноснах да жонкі.

Сорум здаўся паліцыі ў панядзелак пасля таго, як на мінулыя тыдні быў падпісаны ор-дэр на яго арышт.

Поп-фанатызм

Фанатка Майкла Джаксана, якая пагра-жала бацьку хлопчыка, што абвінаваціў поп-зорку ў разбэшчванні малалетніх, атрымала 3 гады зняволена ўмоўна.

Да гэтага выпадку 24-гадовае англічанка Даніс Пейфэр аб'ездзіла са сваім кумірам увесь свет.

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНИКАВАЙ СВЯЗІ "ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА"

АДАМ І ЕВА

Каханне раённага маштабу

□ Наталля СТРАЛКОВА, "ЧЗ"

У маленькім раённым цэнтры цяжка што-небудзь утаіць ад людскіх вачэй. Вось і Ірына, калі ідзе па вуліцы ці стаіць у прадмагасцкай чарзе, часта ловіць на сабе зацікаўленыя позіркi і чужыя шалаток за спінай. Яна даўно перастала звяртаць увагу на перасуды, плёткі і нават званкі заўзятых прыхільнікаў маральнасці. Яе папярэджвалі "па-добраму", раілі весці сябе больш сціпла (усё ж — замужняя), пагражалі абліць дзверы бензінам і падпаліць. Ірына гэта мала турбавала. У рэшце рэшт, напрыканцы трэцяга дзесятка, яна сустрэла чалавека, які за адзін вечар перакрэсліў усё мінулае жыццё.

Яе першае замужжа аказалася няўдалым — цяпер можна было смела ў гэтым прызнацца. Сяргей не піў, не гуляў, ён большасць іх знаёмых, з работы ехаў дадому і два разы на месяц акуртана аддаваў Ірыне грошы. Сяброўкі ёй зайздросцілі: ідэальны муж! Высокі, прыгожы, сур'ёзны — словам, станоўчы з усіх бакоў. А ёй ўжо праз паўгода стала з ім сумна. Муж цураўся незнаёмых людзей — нават тых сваіх сябровак, абыходзіў бокамі шумныя кампаніі, не любіў гасцей — значыцца ад іх у асобны пакой. Многія жанчыны, калі б папалі ў Ірыну, палічылі б яго проста знаходкай. Толькі не Ірына. Яна не пераносіла цішыні ў доме. І любіла ўсё тое, што прымушала мужа незадаволена маршчыць лоб: нечаканыя прыходы гасцей, шумныя выезды "на прыроду", гучную музыку... Калі яна вярталася дадому, Сяргей адразу клаўся спаць, дэманстравіў павярнуўшыся на другі бок. Сон ці проста адпачынак увогуле былі яго любімымі заняткамі. Павярнуўшы ўжо на канану і газетамі ці дэтэктывам? І хоць бы з пяціга паверха скачы — не зверне ўвагі.

Новы дырэктар іх Дома культуры быў зусім не такі — гэта Ірына адчула адразу.

Ужо па аднаму таму, як ён дасціпна жартаваў і ўзняў нагой падначаленым, збіраючы іх на панядзелак на рэжысёрскіх планёрках, Ірына выдзеліла яго з шэрагу звыклых заўважанняў неазабочаных узросту, якія спрабавалі навізаць ёй сябе, зачыніўшыся "выпадкова" ў метадычным кабінце або прыскачваючы мімаходам на лесвічным праляце. Віктар падаўся ёй энергічным, вясёлым і вельмі сваім. Ён усміхаўся ўсім, у тым ліку і ёй. Пасля першага знаёмства з ім папрасіў задаваць пытанні. Ірына, у якой і пры звычайных абставінах аязчык за вуснамі рэдка трымаўся, тут увогуле заваяваў. Па яе просьбе "шоф" вельмі старанна і падрабязна расказаў пра новыя формы работы, пра камерцыйныя ўтарванні пры ДК, пра акцыі і прэміі, дайшоў ледзь ці не да канцэпцыі асветніцкай работы ўвогуле...

"Усё? Вы задаволены?" — звярнуўся ён асабіста да Ірыны.

"Амаль што... Але вы яшчэ нічога не сказалі пра сваё сямейнае становішча". Тады ён засмяяўся, ён — таксама. Але адказаў. Жанаты. Двое дзяцей. Хлопчык дзесяці і сямі гадоў. Ірына гэта чамусьці непрыемна ўразіла, але не напалохла. Яна падума-

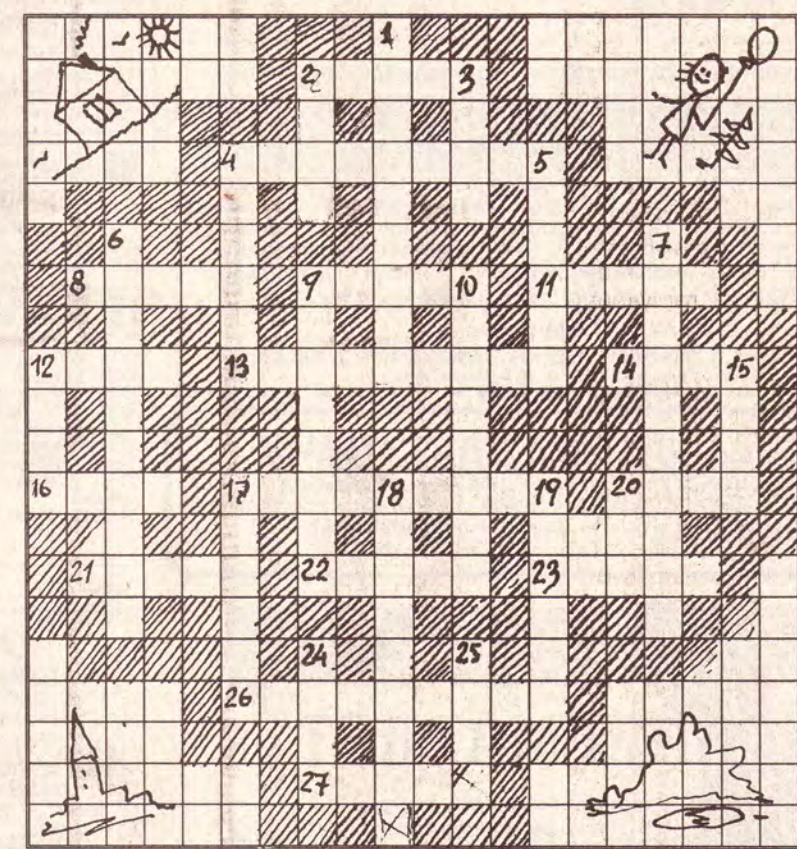

хаю. Адлуціць. А яна ў адказ: "Мне тваё каханне непатрабна. Нікуды я цябе не адлучу. А калі сам пойдзеш — рукі на сябе напаклада, век радзі не будзеш". Пасля таго два разы яе літаральна з рукі сцягвалі з праезнай часткі — пагражала кінуць пад машыну, калі муж не перастане хадзіць да палібоўніцы. У вечары ў Ірыну кватэры раздаваліся тэлефонныя званок, і яна ўжо ведала, што калі падыем трубку, на тым канцы прыведзе зноў заплачанае дзеці: аддай нам нашага тата! А Віктар ж і блізка ў яе не было. Ён частей заставаўся начаваць у сваіх бацькоў, асабліва пасля таго, як у жонкі пачаліся істэрыкі. Аднойчы яна наражала хлеб і раптам прыстаўла тонкае доўгае лязо да яго грудзей: і цябе лепш пазабю, чым аддам гэтай... Тады ўдалося яе супакоіць, усё скончылася ціхім плачам і, здавалася

Пра выхадзе з пад'езда Ірына цяпер заўсёды некалькі разоў аглядалася, спыталася прыладзіцца да якога-небудзь выпадковага пражожага, а гуляць без важнай справы, як раней, і ўвогуле перастала. Самае агульнае заключэнне ў тым, што нехта кожны дзень званаў на работу яе бацькам і паведамаў, што іх дачка — шлоха (увогуле, гэта было самае мяккае слова з усяго набору "эпітэтаў", якімі шлохара ўзнагароджвалі Ірыну знаёмымі і роднымі пакрыўджанай жонкі).

Ня яе месцы не кожны вытрымаў бы. Ды і сама яна, як мне здалося, цярпела гэта ўжо з вялікай доляй "спартыўнага" ітарасу: хацелася дабівацца ім усім сваю перавагу. "Светлае па-чучі" не знікла, але нібыта паблякла, стаміўшыся ад бясконнай барацьбы за права на

Крыжаслоў

ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: 2. Насілле. 4. Вёска ў Докшыцкім раёне. 8. Прадмет або з'ява прыроды, якім пакланяюцца старажытныя чалавек. 9. Нахільна з сямейства матылькові. 11. Від графікі. 12. Свята земляробчага календара. 13. Струныны ударны клавійны музычны інструмент. 14. Невысвая сценка над карнізам будынка. 16. Пасудзіна для зачышчэння вадзі, кавасу. 17. Мачанне для біліну. 20. Род травяністых раслін сямейства складнацвётных. 21. Каштоўная папера. 22. Пустэцельныя выразы. 23. Маладая трава. 26. Род шматгадовых травяністых раслін сямейства архідных. 27. Папрок.

ПА ВЕРТЫКАЛІ: 1. Старажытныя курганы. 2. Народная гульня. 3. Сродак барацьбы з міннымі загародамі. 4. Мера даўжыні на Беларусі да 1918 года. 5. Аздоба пераліты Евангелія. 6. Нядоймі беларускіх селян у XVI—XVII стст. 7. Адміністрацыйна-гаспадарчая адзінка ў Вялікім княстве Літоўскім. 9. Цынкавая руда. 10. Слова, які аднолькава пішуцца, але маюць рознае значэнне. 12. Старажытныя цяглавыя прылада для рыхлення глебы на лядях. 15. Волны селянін у Вялікім княстве Літоўскім. 17. Спявак, заслужаны артыст Беларусі. 18. Адно з жыццёваважных пламень, якія пасяліліся на тэрыторыі Беларусі ў бронзавым веку. 19. Падбярэзавік. 24. Павышанае месца з багатымі глебамі на балотнай або нізіннай мясцовасці. 25. Птушка атрада вераб'іных.

Даслаў Андрэй ЛАСТОЎСКІ. Пастаўскі раён.

Адказы на крыжаслоў, змешчаны ў № 54

ПА ГАРЫЗАНТАЛІ: 2. Акілібрыстка. 8. Пара. 9. Саўгас. 11. Аксакал. 12. Водар. 13. Прорва. 16. Грыб. 18. Рука. 19. Міліцыя. 20. Труба. 22. Бліц. 23. Цана. 24. Амёба. ПА ВЕРТЫКАЛІ: 1. Пліта. 2. Рыгач. 3. Вароты. 5. Каўбуй. 6. Бондар. 7. Сук. 8. Плагіят. 10. Сварка. 11. Аргумент. 14. Вуліца. 15. Пуціца. 17. Баабэб. 21. Ром.

Святлана БАРЫСЕНКА.

СВЕЦКІ САЛОН

Каралева, што правіць нягоўга

Што такое гарадская вясня? Размовы жвавых ручаёў, музыка птушчых спеваў, водар зямельнай свежасці, лёгкія подыхі ласкавага ветру і надзеяныя будынка зялёнага — гэта не гарадская вясня. Гэтае гарадскае Адчуваеце?

Цокат абсікаў і хваляванне паветра, узрушанага сардэчным перастуканнем... Гэта і ёсць гарадская вясня. А ўвогуле — ці не усё роўна, правільнае яна альбо сталічная?

З надыходам вясні многія дзяўчаты, прыдзірліва аглядаючы сябе ў люстэрку, як ніколі бязлітасна канстатуе: "Я — не прыгожая...". Упэўніўшыся ў сваім няшчасці і шукаючы паратунку, яны пачынаюць пісаць у акую-небудзь маладзёжную радыёперадачу ці газету пісьмы з просьбай дапамагчы ці хаця б супакоіць.

Але на стадыі пошукаў каханні ні слабую, ні моцную палову чалавечнага нельга пераканаць у тым, што прыгожасць твару і фігуры менш важныя, чым прывабнасць душы і сэрца. Кожны падлетак за надта добра ведае пра існаванне інтэрнацыянальнага прынцыпу: "прыгожасць выратуе свет". Пры гэтым большасць сільнага думачы, што размова ідзе аб прыгожасці знешняй, фізічнай. Якім бы глыбокім ні было разуменне духоўнай прывабнасці як асновы жыцця наогул, кожны малады чалавек імкнецца ўнесці асабісты ўклад у выратаванне свету.

Можна спрачацца накошт таго, якая канкрэтная прыгожасць дапаможа нашай планеце, аднак упэўнена: адсутнасць у вас прыгожага тварыка яе ніякім чынам не загубіць. Ненадакучліва ўспывае пытанне: ці варта факт

вашага непадабенства на супер-зорку штодзённых слёзных каш-мару? Калі ўдумацца, дык асабіста вяс ёсць чаму іныя раз і парадвацца. Вы ніколі не будзеце "прыгожай лядыкай" у чужых руках, у вас значна менш шанцаў быць згвалтаванай ці падманутай легкадумным паклоннікам, падкім на знешні бляск, у рэшце рэшт, сустраўшы аднойчы старыя, вам не будзе так крыўдна развітвацца з не вельмі "бурным" мінулым. А ўсё тое, што прырода падарыла вам, заўсёды будзе з вамі. Знешняй прыгожасці, як я дама, з цягам часу ўласціва знікае. Для некаторых адна думка аб магчымасці такой страты выклікае нясцерпны перажыванні. А вы — па-за межамі падобных страсіў! Акрамя таго, калі канчаткова буд супакоіць, дадам, што да 20 гадоў чалавек мае твар,

які яму падарыла прырода, а пасля — які ён "збраў" сабе сам. Знешняя прыгожасць заўсёды дыктуе чалавеку свае патрабаванні да яго духоўнай сферы. Вы падрыхтаваны да гэтага? Салодкая прывеснасць цела будзе выграваць толькі ў саюзе з моцным "каравата-саленаватым" характарам, светлым паклоненням і шчыраю душой. Нават сусветныя класікі ў пераважаючай большасці не імкнуліся дабівацца надворнай любові для сваіх герояў, малючы іх з нябесных прыгажунь. Памятаеце, як пачынаецца роман Маргарэт Мітчэл "Унесены ветрам"? "Скарлет О'Хара не была прыгожай, але мужчыны наўрад ці гэта разумелі".

"Прыгожасць — гэта каралева, якая правіць вельмі нягоўга", — гаварыў Скарлет. А што ж кіруе намі ўвесь астатні час? Адкажыце самі.

ТЫЛІЗЕНЬ ПА ГАРАСКОПУ

30 мая — 5 чэрвеня БЛІЗНАТЫ

На пачатку тыдня не ўяваўшыся ні ў які інтэрыт. Адкладзіце каханне на іхны час. Завяршыце ўвагу на сваё здароўе. У сераду вам прыйдзецца вырашаць сур'ёзную асабістую праблему, звязаную з грашма. Пастараіцеся пазбегнуць канфлікту. Магчымы поспех у каханні. З'явіцца перспектывы ў бізнэсе ў суботу. Уважліва сачыце за навінамі.

РАК

З аўторка пачнуцца перамены ў інтымным жыцці. Высепліце ўсе непараўненні ў сям'і. Але не рызыкуйце нічым. Не марнуйце час у п'яніцы. Будзьце актыўнымі ў каханні. Магчыма некае паварожжа ў выхадны. Многім павяняе ў фінансавай сферы. Не злыжываеце алкаголем.

ЛЕЎ

У панядзелак верагодна перспектыва добрых збыткаў. Жыццёвыя выпрабаванні вас чакаюць у сераду. Не перанаружайце сваё новае ўстаўленне. У пятніцу становіцца ў сферы бізнэсу стабільнае. Замініцца гаспадарчымі справамі ў суботу. Увечары пастараіцеся адлучыць душу.

ДЗЕВА

Не давяраеце нікому сваіх інтэресаў і адносін у паварожжа. Завяршыце ўвагу на свой спартынг. Сур'ёзна адбываеце свае паварожжы ўсім. На сарэднім фронце перамены поспех. У чысер пазбегнуць зацікаўлена актыўнасці. Павясяцца ваш творчыя пачынальніцы.

Субота — спрыяльны час для забав, паходаў. Палічыце асабіста фінансавыя стагнацы. Але пастараіцеся не сварыцца з ахоўнікамі парадку.

ШАЛІ

Наведзіце сваіх сяброў і знаёмых у першы дні тыдня. Магчыма цікавае знаёмства. Будзьце тактоўнымі ва ўзаемаадносін з супрацоўнікамі. Рызыкуйце! Ад серады многія будзе залежыць у каханні. Кантралюйце сітуацыю з грашма.

У нядзелю пастараіцеся выехаць за горад для заспакоення нервовай сістэмы.

СКАРПІН

Пазбягайце сарвак з блізкай у панядзелак. Замініцца вырашэннем матэрыяльных праблем. Магчымы мімавольны захваленні. Але не губляце галавы.

Не ўяваўшыся ў рызыкоўныя прадпрыемствы ў сярэдзіне тыдня. Сачыце за навінамі ў нядзелю. Магчымы грашовыя паспеліцы.

СТРАЛЕЦ

Асцерагайцеся непрыемных выпадковаў у сям'і і на працы на пачатку тыдня. Матэрыяльнае становішча няўстойлівае.

У сераду фартуна вам усміхаецца ў бізнэсе. Але не перамаеце паспешных рашэнняў. Веражыце сэрца ад хвалявання.

Пакланіцеся аб сваім здароўі ў суботу. Спрыяльны час для каханні.

КАЗЯРОГ

Пастараіцеся не спрачацца з каханым у панядзелак. Будзьце асцярожнымі ў фінансавай сферы. Устрымайцеся ад забав і захвалення ў чысер. Давярайце сваёй інтуіцыі.

У нядзелю магчымы непараўненні ў каханні. Пазбягайце ўсплываючых сварак.

ВАДАЛЕЙ

Стрымайце свае эмоцыі ў аўторак. Магчыма дрэннае самаадчуванне. Будзьце настойлівымі ва ўсім.

Інтэрпрэтыце весткі адзід у чысер. Завяршыце па дапамогу да сваіх сяброў. Сарэднічныя справы нармалізуюцца. У суботу фартуна вам усміхаецца ў бізнэсе. Але не перамаеце паспешных рашэнняў. Веражыце сэрца ад хвалявання.

Пакланіцеся аб сваім здароўі ў суботу. Спрыяльны час для каханні.

РЫБЫ

Не злыжываеце ежа і алкаголем у першы дні тыдня. Палічыце становішча на працы і ў інтымным жыцці. Не лепшы час для актыўных дзеянняў у фінансавай сферы. Перачкайце. Магчымы мімавольны захваленні ў пятніцу. Не спускайце ніякіх плетак.

У нядзелю завяршыце ўвагу на сваё здароўе. Наведзіце шарку.

АВЕН

Не планувайце рашучы крокі ў фінансавым плане ў панядзелак. Пазбягайце канфліктаў у сям'і. Замініцца вырашэннем матэрыяльных праблем у суботу. Увечары пастараіцеся адлучыць душу.

ЦЯПЕЦ

Не прымайце рашучых рашэнняў у аўторак. Праважыце ўсплываючыя паступаючыя інфармацыя.

Спрыяльны час для заняткаў спортам у чысер. Магчымы матэрыяльны прыбытак. Выхадныя правядзіце на прыродзе.

